

RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

VOORZITTER VAN DE IXe KAMER

A R R E S T

**nr. 232.694 van 26 oktober 2015
in de zaak A. 217.301/IX-8738**

In zake: Paulien VERBIEST
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Hilde Minnen
kantoor houdend te 2018 Antwerpen
Ballaarstraat 69-71 bus 5
bij wie woonplaats wordt gekozen

tegen:

de VLAAMSE GEMEENSCHAP
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Jim Deridder
kantoor houdend te 2018 Antwerpen
Mechelsesteenweg 210A bus 10
bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van de vordering

1. De vordering, ingesteld op 16 oktober 2015, strekt tot de schorsing, bij uiterst dringende noodzakelijkheid, van de tenuitvoerlegging van “[d]e beslissing van de voorzitter van de examencommissie toegangsexamen arts en tandarts van 28 september 2015 tot bevestiging van de beslissing dat [Paulien Verbiest] niet geslaagd is voor het toelatingsexamen”.

2. *In fine* van haar verzoekschrift vordert verzoekster tevens “[a]lvorens recht te doen, verwerende partij op te leggen een overzicht voor te leggen van de resultaten van het toelatingsexamen arts – tandarts van 25 augustus 2015”.

II. Verloop van de rechtspleging

3. De verwerende partij heeft een nota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 23 oktober 2015.

Staatsraad Bert Thys heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Hilde Minnen, die verschijnt voor de verzoekende partij en advocaat Jim Deridder, die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

Auditeur Jurgen Neuts heeft een met dit arrest eensluidend advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. Feiten

4.1. De Vlaamse Regering organiseert telkens vóór de aanvang van het academiejaar tweemaal een toelatingsexamen voor de opleidingen van arts en tandarts. De eerste keer in de periode van 1 tot 15 juli, de tweede keer in de periode van 25 augustus tot 7 september (artikel II.187, § 2, 1°, van de Codex Hoger Onderwijs en artikel 7, § 1, van het besluit van de Vlaamse Regering van 2 februari 2001 ‘houdende nadere regels met betrekking tot het toelatingsexamen voor de opleidingen van arts en tandarts’).

Dat toelatingsexamen omvat twee gedeelten: vooreerst ‘kennis en inzicht in de wetenschappen’, namelijk de vakken biologie, fysica, scheikunde en wiskunde, en voorts ‘informatie verwerven en verwerken’ betreffende thema’s die aansluiten bij de beroepspraktijk van artsen of tandartsen (artikel II.187, § 1, van de Codex Hoger Onderwijs).

Om te slagen voor dat examen moet de kandidaat ten minste 10 op 20 punten behalen voor het examengedeelte ‘kennis en inzicht in de wetenschappen’, ten minste 10 op 20 punten voor het examengedeelte ‘informatie verwerven en verwerken’ en ten minste 22 op 40 punten voor beide examengedeelten samen (artikel II.187, § 2, 5°, van de Codex Hoger Onderwijs).

De examencommissie past een giscorrectie toe. Een juist antwoord levert positieve punten op; een fout antwoord levert negatieve punten op (-1/3de punt); geen antwoord levert nul punten op (artikel 35 van het werkingsreglement 2015 van de examencommissie).

4.2. Verzoekster neemt deel aan het toelatingsexamen voor de opleidingen van arts en tandarts dat op 25 augustus 2015 wordt georganiseerd.

4.3. Op 28 augustus 2015 beraadslaagt de examencommissie over de examenresultaten.

4.4. Volgens verzoekster wordt zij op 1 september 2015 – na consultatie van de website van het toelatingsexamen – ervan in kennis gesteld dat zij niet geslaagd is voor het examen. Zij behaalde 9,9 op 20 punten voor het examengedeelte ‘kennis en inzicht in de wetenschappen’, 14 op 20 punten voor het examengedeelte ‘informatie verwerven en verwerken’ en 23,9 op 40 punten voor beide examengedeelten samen.

4.5. Verzoekster maakt vervolgens gebruik van de mogelijkheid om inzage te nemen van het examen.

4.6. Naar aanleiding van de opmerkingen die sommige kandidaten met betrekking tot het examen maakten, zendt de examencommissie op 18 september 2015 het volgende e-mailbericht naar de kandidaten:

“De examencommissie heeft de opmerkingen die tijdens het inzagemoment of via e-mail aan haar bezorgd werden, grondig geanalyseerd. Op basis hiervan is de examencommissie tot het besluit gekomen dat er geen problemen zijn met de inhoud of de formulering van de examenvragen waarover deelnemers een opmerking hadden ingediend. Dit betekent dat de resultaten van de toelatingsexamens van juli en augustus 2015 ongewijzigd blijven.”

4.7. Met aangetekende brieven van 17 en 24 september 2015 stelt verzoekster bij de voorzitter van de examencommissie het administratief beroep in waarin is voorzien door artikel 27 van het besluit van de Vlaamse Regering van 2 februari 2001 ‘houdende nadere regels met betrekking tot het toelatingsexamen voor de opleidingen van arts en tandarts’ (hierna: het besluit van de Vlaamse Regering van 2 februari 2001).

Zij schrijft in die brieven het volgende:

“Ivm het toelatingsexamen arts/tandarts van augustus 2015 willen wij volgende melden:

Er is een vraag BIO ivm ademhaling (CO₂, N₂ en O₂) gesteld. Dit was geen te kennen leerstof.

Vraag WIS ivm kansberekening was zeer verwarrend opgesteld ivm het aantal verdiepingen. Is dit met of zonder gelijkvloersverdieping? Verschil in taaltheorie en taalpraktijk. Dit stond echter niet duidelijk in de vraag vermeld.

Tot onze spijt werden deze vragen opgenomen bij het berekenen van het eindresultaat.”

4.8. Met een brief van 28 september 2015 deelt de voorzitter van de examencommissie aan verzoekster het volgende mee:

“Op 18 september 2015 diende u per aangetekende brief een intern beroep in tegen de resultaten behaald op het toelatingsexamen van 25 augustus 2015.

Wat betreft het eerste middel

Uw opmerkingen met betrekking tot vraag 3 van het onderdeel Biologie van het KIW-deel op het toelatingsexamen van 25 augustus 2015, werden aan de commissie voorgelegd op de buitengewone zitting van 25/09.

De commissie oordeelde dat deze vraag aansluit bij verschillende elementen van de leerstof biologie, met name celademhaling (verbruik van O_2 , aanmaak van CO_2 ; geen rol voor N_2), wijzen van transport en diffusie (diffusie verloopt van hoge naar lage concentratie) en homeostatische functie van het bloed (aan- en afvoer van gassen naar en van de longen; gasuitwisseling in longen en perifere weefsels). Aan de hand van deze leerinhouden kan de vraag opgelost worden inclusief de kwestie van N_2 (vermits N_2 geen rol speelt in celademhaling, zijn er ook geen veranderingen in de longblaasjes).

Wat betreft het tweede middel

Uw opmerkingen met betrekking tot vraag 4 van het onderdeel wiskunde van het KIW-deel op het toelatingsexamen van 25 augustus 2015, werden aan de commissie voorgelegd op de buitengewone zitting van 25/09.

De commissie oordeelde dat voorkomende vraag duidelijk werd geformuleerd en inhoudelijk correct is opgesteld. Het juiste antwoord kan hier enkel ‘29,5% en 31%’ zijn.

Conclusie:

De examencommissie verklaart de vordering ongegrond.”

IV. Nadere precisering van het eerste onderdeel van de vordering

5. Zoals zo-even *sub 1* vermeld, strekt de voorliggende vordering vooreerst tot de schorsing, bij uiterst dringende noodzakelijkheid, van de tenuitvoerlegging van “[d]e beslissing van de voorzitter van de examencommissie toelatingsexamen arts en tandarts van 28 september 2015 tot bevestiging van de beslissing dat verzoekster niet geslaagd is voor het toelatingsexamen”.

Uit de uiteenzetting van de feitelijke toedracht van de zaak blijkt dat verzoekster aldus de schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid beoogt van de tenuitvoerlegging van de beslissing van de examencommissie “op de buitengewone zitting van 25/09”, waarvan sprake in de zo-even *sub 4.8* aan-

gehaalde brief van 28 september 2015 van de voorzitter van de examencommissie aan verzoekster en die inhoudt dat het door haar ingestelde administratief beroep wordt verworpen en zij niet geslaagd blijft voor het toelatingsexamen van 25 augustus 2015.

V. Ontvankelijkheid van het tweede onderdeel van de vordering

6. Zoals zo-even *sub* 2 vermeld, vordert verzoekster *in fine* van haar verzoekschrift tevens: “[a]lvorens recht te doen, verwerende partij op te leggen een overzicht voor te leggen van de resultaten van het toelatingsexamen arts – tandarts van 25 augustus 2015”.

7. Ter terechtzitting stelt verzoekster dat aan dit onderdeel van haar vordering inmiddels is voldaan doordat de verwerende partij de bedoelde resultaten in het neergelegde administratief dossier heeft opgenomen.

Bijgevolg mag worden aangenomen dat verzoeksters vordering wat dit onderdeel betreft geen voorwerp meer heeft en als onontvankelijk moet worden verworpen.

VI. Herinnering aan de schorsingsvoorwaarden

8. Krachtens artikel 17, §§ 1 en 4, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State kan tot schorsing van de tenuitvoerlegging bij uiterst dringende noodzakelijkheid slechts worden besloten onder de dubbele voorwaarde dat minstens één ernstig middel wordt aangevoerd dat de nietigverklaring van de akte of het reglement *prima facie* kan verantwoorden en dat een uiterst dringende noodzakelijkheid voorhanden is die onverenigbaar is met de behandelingstermijn van de gewone vordering tot schorsing.

VII. Ernst van de middelen

A. Eerste middel

Uiteenzetting van het middel

9.1. Verzoekster voert in het eerste middel de schending aan van het leerstofoverzicht van het examengedeelte ‘kennis en inzicht in de wetenschappen’, zoals bekendgemaakt op de website van de verwerende partij, alsook de schending van het leerplan ‘biologie’ van de derde graad van de wetenschappelijke richtingen van het Algemeen Secundair Onderwijs (ASO) en van de algemene beginselen van behoorlijk bestuur, in het bijzonder het beginsel *patere legem quam ipse fecisti* en het zorgvuldigheidsbeginsel.

Volgens verzoekster had vraag 3 van het examenonderdeel ‘biologie’ niet mogen worden gesteld, omdat de werking van het stikstofmetabolisme niet behoorde tot het leerplan ‘biologie’ van de derde graad van de wetenschappelijke richtingen van het ASO en evenmin was opgenomen in de te kennen leerstof van het toelatingsexamen. Minstens had de examencommissie moeten beslissen de vraag te schrappen en de positieve en negatieve punten van dit item moeten verwijderen uit de scores van alle kandidaten.

9.2. Verzoekster licht het middel toe als volgt:

“Verwerende partij geeft op haar website een overzicht weer van de te kennen leerstof voor het KIW-deel (stuk 6). Dit leerstofoverzicht bepaalt per betrokken onderdeel welke leerstof de kandidaten worden geacht te kennen en welke leerstof dus het voorwerp kan uitmaken van de vragen op het examen. Dit leerstofoverzicht komt grotendeels – doch niet altijd – overeen met het leerplan voor de betrokken vakken in de derde graad van de wetenschappelijke richtingen van het ASO. Voor biologie geldt in de derde graad van de wetenschappelijke richtingen van het ASO het leerplan D/2014/7841/0 (stuk 7).

Spijts herhaald verzoek kreeg verzoekster geen kopie van het door haar afgelegde examen. Zij moest het derhalve stellen met het inzagemoment, waarop zij op welgeteld 15 minuten en onder streng toezicht van verwerende

partij, inzage kon nemen van het gehele examen. Uiteraard is deze tijd veel te kort om op een deftige wijze kennis te nemen van de vragen en de antwoorden van het examen. Ondanks de uitdrukkelijke vraag van de ombudsman na de desastreuze episode in 2014 om verzoeken tot inzage van het toelatingsexamen effectief in te willigen, schermt verwerende partij ook thans weer de vragen angstvallig af.

Verzoekster moet het dus stellen met hetgeen zij zich nog herinnert van de vraag 3 van biologie, de welke door haar aan de kaak worden gesteld.

Zo luidde vraag 3 van biologie:

‘Door snel ademhalen in rust valt de ademhalingsprikkel weg en ontstaat er een ademstilstand. Voor stikstof-, koolstof- en [zuurstofspanning] kan in die ademstilstand volgende worden gesteld:

A. ze blijven alle drie ongeveer gelijk

B. stikstofspanning blijft gelijk, CO₂ spanning stijgt en de O₂ spanning daalt

C. CO₂ en N₂ spanning stijgt, O₂ spanning daalt

D. CO₂ en O₂ spanning stijgt, N₂ spanning daalt’

Het staat vast dat deze vraag niet overeenstemt met het (te kennen) leerstofoverzicht dat verwerende partij aan de kandidaten opgeeft. Het overzicht bepaalt het volgende met betrekking tot ademhaling (stuk 6):

o Homeostase

§ Betekenis

§ Homeostatische functie van bloed en lymfe, met inbegrip van hormonale regulatie

§ Thermoregulatie

Stikstofspanning wordt niet vermeld bij de te kennen leerstof over ademhaling. Ook voor het overige wordt de kennis van stikstofspanning niet opgenomen in het leerstofoverzicht voor het onderdeel biologie.

Verzoekster heeft het stikstofmetabolisme ook niet gezien in de derde graad van het ASO, waar zij de richting Wetenschappen – Wiskunde volgde. Dit blijkt uit het voorgelegde leerplan van het VVKSO, waar op pagina 33 wordt aangegeven wat de leerlingen moeten gezien hebben voor homeostase (ademhaling) (stuk 7). Opnieuw komt hierin niets voor van het stikstofmetabolisme.

Op basis van de kennis voor het vak biologie uit de derde graad van het ASO, kunnen antwoorden A en D worden uitgesloten. Echter kan geen uitspraak worden gedaan over de stikstofspanning. Enkel CO₂ en O₂ worden beschreven in de leerboeken van de derde graad. Aangezien verzoekster geen kennis had van de werking van N₂ – en zij dit ook niet moest kennen – kon zij deze vraag niet correct beantwoorden.

Verzoekster kon dus niet weten wat er met de stikstofspanning gebeurt in die situatie. De invloed van stikstofspanning is een loutere veronderstelling maar gaat verder dan de te kennen leerstof. Met de kennis over de celademhaling, homeostase en transportsystemen vanuit de derde graad van het ASO kunnen de kandidaten deze vraag niet oplossen. Deze vraag zou enkel oplosbaar zijn voor kandidaten met een diepere wetenschappelijke achtergrond maar niet door leerlingen die rechtstreeks afkomstig zijn uit het secundair on-

derwijs. Deze laatste groep is nochtans de doelgroep voor het toelatingsexamen. De leerlingen die afstudeerden in het zesde jaar ASO in een wetenschappelijke richting zouden alle vragen van het toelatingsexamen moeten kunnen beantwoorden, *quod non*.

Deze zienswijze wordt gestaafd door verschillende leerkrachten biologie van de derde graad ASO, die unaniem stellen dat deze vraag onoplosbaar is zonder diepere wetenschappelijke achtergrond. Omdat verzoekster niet de exacte vraag kan voorleggen, is het echter uiterst moeilijk om een verklaring voor te brengen.

[...], leerkracht biologie van de derde graad ASO [...] verklaart hierover wel het volgende (stuk 8):

‘Ik ondergetekende,

[...], leerkracht biologie 3de graad ASO [...] bevestig hierbij dat de vraag, hierna vermeld, die werd gesteld op het toelatingsexamen Arts & Tandarts d.d. 15/08/2015 inhoudelijk niet beantwoordt aan de leerdoelstellingen die geacht worden te zijn bereikt na het beëindigen van de onderwijsvorm 3de graad ASO in de wiskundig- wetenschappelijke studierichtingen.

De gestelde vraag betreft de volgende: [...]

Deze vraag behandelt inhoudelijk het thema ‘homeostase die enkel en dan alleen in summiere vorm als uitbreidingsleerstof wordt aangehaald in zowel het officiële leerplan:

(biologie derde graad ASO

economie-wetenschappen, Grieks-wetenschappen, Latijn-wetenschappen, moderne talen-wetenschappen, wetenschappen-topsport, wetenschappen-wiskunde, sportwetenschappen

leerplan secundair onderwijs VVKSO - Brussel D/2014/7841/011 D/2006/0279/035 vanaf 1 september 2014.)

als in meerdere geraadpleegde begeleidende handboeken:

(o.a. Bio voor jou 5 Thema 6: Homeostase Deel 2: Homeostatische functie van het cardiovasculaire systeem p 113 e.v. en

Biogenie 5.2 Thema 7: Homeostase Deel 8: Regeling van de ademhaling p 224 e.v.)

Hierbij wordt ook op geen enkele wijze gewag gemaakt van de tracheale-, alveolaire-, arteriële- of veneuze partiële spanning van stikstofgas, noch van de evolutie ervan tijdens specifieke situaties.

Ik verklaar in eer en geweten dat deze verklaring oprecht en waar is en dat een valse verklaring steeds aanleiding kan geven tot een strafrechtelijke vervolging. Tevens verklaar ik mij akkoord dat deze verklaring in rechte mag worden aangewend.

[...].’

In de bestreden beslissing stelt verwerende partij eenvoudigweg dat N₂ geen rol speelt in de celademhaling zodat er ook geen veranderingen zijn in de longblaasjes. Kennelijk werd de invloed van N₂ dan ook gebruikt bij wijze van ‘addertje onder het gras’, enkel met als doel de kandidaten af te leiden. Volgens specialisten is deze stelling onjuist, nu de uitwisseling van CO₂ en O₂ over de alveolaire membraan op een verschillend mechanisme is gebaseerd,

waardoor er toch een invloed kan zijn op N_2 in de alveoli in pathologische omstandigheden.

Verzoekster verwijst hiervoor naar een Engelstalig wetenschappelijk artikel met betrekking tot ademhaling, waarin onderaan het volgende wordt gesteld (stuk 10):

‘Note: For oxygen, diffusion is the major limitation on rate alveolar exchange. For carbon dioxide, chemical reaction rate is major limitation of rate of alveolar exchange.’

Vrij vertaald:

‘Voor zuurstof is diffusie de belangrijkste beperking op de snelheid van alveolaire uitwisseling. Voor kooldioxide, is chemische reactiesnelheid daarvoor de belangrijkste beperking.’

Gelet dat beide mechanismen een verschillend N_2 -resultaat kunnen opleveren, kan stikstof in specifieke omstandigheden een invloed hebben, zodat het antwoord dat door de examencommissie als juist wordt opgegeven, niet eens correct is.

Aangezien verzoekster de werking van stikstof niet kende, dit niet tot de opgegeven leerstof behoort (stuk 6), en dit evenmin behoort tot het leerplan van de derde graad van het ASO biologie (stukken 7 en 8) zodat verzoekster de werking van het stikstofmetabolisme ook niet behoorde te kennen, kon zij deze vraag niet beantwoorden.

De vraag peilt dan ook naar kennis die geen verband houdt met de leerstof voor het toelatingsexamen en bijgevolg ook niet op het toelatingsexamen kon worden bevraagd. De vraag is bijgevolg in strijd met het leerstofoverzicht KIW en eveneens in strijd met het leerplan van de derde graad van de wetenschappelijke richtingen van het ASO. Door deze vraag op te nemen in het toelatingsexamen handelt verwerende partij in strijd met de algemene beginselen van behoorlijk bestuur, inzonderheid het beginsel ‘patere legem quam ipse fecisti’, alsook van het zorgvuldigheidsbeginsel. Aangezien deze vraag enkel oplosbaar kan zijn voor kandidaten met een diepere wetenschappelijke kennis (kandidaten die reeds een wetenschappelijke universitaire richting hebben gevolgd als voorbereiding op het toelatingsexamen) handelt verwerende partij tevens in strijd met het gelijkheidsbeginsel.”

Beoordeling

10. Uit het door de verwerende partij neergelegde administratief dossier blijkt dat vraag 3 van het onderdeel ‘biologie’ van het examengedeelte ‘kennis en inzicht in de wetenschappen’ van het toelatingsexamen voor de opleidingen van arts en tandarts van 25 augustus 2015 als volgt luidt:

“Bij langdurig snel en diep ademen in rusttoestand, verdwijnt de normale ademhalingsprikkel en treedt een kortstondige ademstilstand op.

Wat gebeurt er met de zuurstofgasspanning, de koolstofdioxidegasspanning en de stikstofgasspanning van de lucht in de longblaasjes tijdens die ademstilstand?

- A. De zuurstofgasspanning en de koolstofdioxidegasspanning nemen toe, de stikstofgasspanning neemt af
- B. De zuurstofgasspanning neemt af, de koolstofdioxidegasspanning neemt toe en de stikstofgasspanning blijft ongeveer gelijk
- C. De zuurstofgasspanning neemt af, de koolstofdioxidegasspanning en de stikstofgasspanning nemen toe
- D. De zuurstofgasspanning, koolstofdioxidegasspanning en de stikstofgasspanningen veranderen niet of nauwelijks.”

Het als juist aangerekende antwoord is volgens de verwerende partij te lezen onder letter B.

11. In haar beroepschrift bij de examencommissie heeft verzoekster met betrekking tot die vraag alleen het volgende laten gelden:

“Er is een vraag BIO ivm ademhaling (CO_2 , N_2 en O_2) gesteld. Dit was geen te kennen leerstof.”

12. De examencommissie heeft daarop geantwoord:

“De commissie oordeelde dat deze vraag aansluit bij verschillende elementen van de leerstof biologie, met name celademhaling (verbruik van O_2 , aanmaak van CO_2 ; geen rol voor N_2), wijzen van transport en diffusie (diffusie verloopt van hoge naar lage concentratie) en homeostatische functie van het bloed (aan- en afvoer van gassen naar en van de longen; gasuitwisseling in longen en perifere weefsels). Aan de hand van deze leerinhouden kan de vraag opgelost worden inclusief de kwestie van N_2 (vermits N_2 geen rol speelt in celademhaling, zijn er ook geen veranderingen in de longblaasjes).”

13. Verzoekster houdt in haar toelichting van het middel staande dat “de kennis van stikstofspanning niet opgenomen [is] in het leerstofoverzicht voor het onderdeel biologie” en zij voegt eraan toe dat zij “het stikstofmetabolisme ook niet [heeft] gezien in de derde graad van het ASO, waar zij de richting Wetenschappen – Wiskunde volgde”. De vraag zou “enkel oplosbaar zijn voor kandidaten met een diepere wetenschappelijke achtergrond”.

Met die uiteenzetting – de verklaring van de leerkracht biologie inbegrepen – ontkracht verzoekster op het eerste gezicht evenwel niet het zo-even aangehaalde antwoord van de examencommissie dat de vraag aansluit bij verschillende elementen van de leerstof ‘biologie’ – die wél als zodanig door de examencommissie zijn opgegeven als te “beheersen” en te “kunnen toepassen” ook al zijn ze niet altijd expliciet opgenomen in de leerplannen van de derde graad” – namelijk “celademhaling [...], wijzen van transport en diffusie [...] en homeostatische functie van het bloed” en dat de vraag aan de hand van die leerinhouden, waaruit blijkt dat er “geen rol voor N₂” is, kan worden opgelost.

In de huidige stand van de rechtspleging kan dan ook niet worden aangenomen dat vraag 3 van het examenonderdeel ‘biologie’ alleen oplosbaar was voor kandidaten met “een diepere wetenschappelijke kennis” dan vereist.

14. Voor zover verzoekster voorts laat gelden dat het door de examencommissie als juist aangemerkte antwoord, niet eens correct is, aangezien volgens specialisten “er toch een invloed kan zijn op N₂ [...] in pathologische omstandigheden” en “stikstof in specifieke omstandigheden een invloed [kan] hebben”, moet worden opgemerkt, dat de vraagstelling, zoals *sub* 10 weergegeven, niet refereert aan dergelijke omstandigheden, zodat deze argumentatie van verzoekster op het eerste gezicht niet dienstig is.

15. Het eerste middel is dan ook niet ernstig.

B. Tweede middel

Uiteenzetting van het middel

16. Verzoekster voert in het tweede middel de schending aan van de algemene beginselen van behoorlijk bestuur, in het bijzonder het zorgvuldigheidsbeginsel, het redelijkheidsbeginsel en het motiveringsbeginsel.

Volgens verzoekster had ook vraag 4 van het onderdeel ‘wiskunde’ niet in het examen mogen worden opgenomen en had de examencommissie minstens moeten beslissen deze vraag te schrappen en de negatieve en positieve punten van dit item te verwijderen uit de scores van alle kandidaten. Aangezien in de formulering van die vraag geen melding werd gemaakt van een kansverdeling, waren immers meerdere correcte antwoorden mogelijk. De bestreden beslissing geeft geen antwoord op de grief die verzoekster in dit verband heeft laten gelden in het intern beroep.

Verzoekster licht het middel toe als volgt:

“Vraag 4 van wiskunde luidt als volgt:

‘5 personen staan in de lift van een appartementsgebouw met 10 verdiepingen, wat is de kans dat al die 5 personen op een verschillende verdieping uitstappen?’

(verzoekster kent de mogelijke antwoorden op deze vraag niet)

Aangezien er geen kansverdeling wordt opgegeven, heeft deze vraag verschillende correcte antwoorden. Bijvoorbeeld kunnen er verschillende veronderstellingen worden gemaakt:

Eerste voorbeeld: iedereen stapt met 100% uit op verdieping 1. Dit betekent dat met kans 0% iedere persoon uitstapt op een andere verdieping.

Tweede voorbeeld: persoon 1 stapt met 100% kans uit op verdieping 1, persoon 2 met 100% kans op verdieping 2, enz... Dit betekent dat de kans dat iedere persoon uitstapt op een verschillende verdieping 100% is.

Door gebruik te maken van verschillende veronderstellingen kunnen verschillende percentages bekomen worden. Aangezien er dus niet 1 correcte oplossing kon worden gegeven voor de vraag, kon verzoekster deze vraag niet (correct) beantwoorden. Omwille van de onvolledigheid in de opgave kon verzoekster deze vraag niet correct beantwoorden.

In alle voorgaande edities van het toelatingsexamen werd bij de kansvragen steeds direct of indirect een kansverdeling meegegeven in de vraagstelling, en werd niet verwacht dat de kandidaten hiernaar moesten gissen.

Dat de vraagstelling onvolledig is, wordt bevestigd door een vooraanstaande professor in de statistiek (stuk 9):

‘Mij lijkt het dat er in de opgave bij zou moeten staan dat de 5 personen onafhankelijk van elkaar opereren en dat voor elk van hen elke verdieping even waarschijnlijk is. Dit is hoogstwaarschijnlijk wat bedoeld wordt, maar het staat er niet letterlijk.

Mogelijks is het ontbreken van dergelijke informatie voldoende om de vraag nietig te laten verklaren.

Ik heb echter niet de volledige, officiële opgave gelezen ...’

De betrokken professor wenst deze verklaring wel te onderschrijven (en hierdoor dus ook zijn naam aan deze verklaring te verbinden) van zodra hij de officiële vraag heeft kunnen inkijken. Alleszins, toont dit aan dat de vraag niet correct is gesteld en om die reden als niet valabel kan worden beschouwd zodat deze dient te worden geschrapt.

Tenslotte stelt verzoekster vast dat de bestreden beslissing wat dit onderdeel betreft geen antwoord geeft op het intern beroep dat zij instelde. Zo vroeg zij uitdrukkelijk met betrekking tot deze vraag: ‘Is dit met of zonder gelijkvloersverdieping? Verschil in taaltheorie en taalpraktijk.’ (stuk 4). De bestreden beslissing beantwoordt dit middel van verzoekster zeer algemeen door te stellen dat de vraag duidelijk werd geformuleerd en inhoudelijk correct werd gesteld (stuk 1). Verzoekster kreeg dus geen (aanvaardbaar) antwoord op minstens deze grief van haar intern beroep, waar verwerende partij zich beperkt tot algemene formuleringen, zodat de bestreden beslissing de materiële motiveeringsverplichting schendt.

Door de onvolledige opgave in de vraagstelling kon deze vraag niet beantwoord worden. Door deze vraag op te nemen in het toelatingsexamen, en deze ondanks het verzoek van verzoekster om deze vraag om die reden te schrappen, te handhaven, handelt verwerende partij in strijd met de algemene beginselen van behoorlijk bestuur, inzonderheid het redelijkheid- en zorgvuldigheidsbeginsel. In de bestreden beslissing motiveert verwerende partij geenszins waarom de vraagstelling duidelijk is geformuleerd en inhoudelijk correct is gesteld en antwoordt zij niet op de grief van verzoekster, zodat de bestreden beslissing tevens genomen is in strijd met het beginsel dat beslissingen afdoende materieel gemotiveerd moeten zijn.”

Beoordeling

17. Uit het door de verwerende partij neergelegde administratief dossier blijkt dat vraag 4 van het onderdeel ‘wiskunde’ van het examengedeelte

‘kennis en inzicht in de wetenschappen’ van het toelatingsexamen voor de opleidingen van arts en tandarts van 25 augustus 2015 als volgt luidt:

“Een hotel telt 10 verdiepingen (van niveau 1 tot en met niveau 10). Op het gelijkvloers (niveau 0) nemen 5 personen de lift naar een hogere verdieping. De kans dat elk van deze personen op een verschillende verdieping uitstapt, ligt tussen:

- A. 33,5% en 35%
- B. 31,5% en 33%
- C. 29,5% en 31%
- D. 27,5% en 29%.”

18. In haar beroep bij de examencommissie heeft verzoekster alleen het volgende laten gelden:

“Vraag WIS ivm kansberekening was zeer verwarrend opgesteld ivm het aantal verdiepingen. Is dit met of zonder gelijkvloersverdieping? Verschil in taaltheorie en taalpraktijk. Dit stond echter niet duidelijk in de vraag vermeld.”

19. De examencommissie heeft daarop geantwoord:

“De commissie oordeelde dat voorkomende vraag duidelijk werd geformuleerd en inhoudelijk correct is opgesteld. Het juiste antwoord kan hier enkel ‘29,5% en 31%’ zijn.”

20. Voor zover het middel ervan uitgaat dat de voormelde vraag onduidelijk is, omdat ze niet uitdrukkelijk vermeldt of rekening dient te worden gehouden met de gelijkvloerse verdieping, moet worden vastgesteld dat de desbetreffende vraagstelling op het eerste gezicht wél uitdrukkelijke en duidelijke vermeldingen daarover bevat. Zo is melding gemaakt van tien verdiepingen (van niveau 1 tot en met niveau 10) en van een gelijkvloerse verdieping (niveau 0). Voorts is vermeld waar de lift (gezamenlijk) wordt genomen en dat gezocht wordt naar de kans dat elk van de vijf personen op een verschillende verdieping (hoger dan niveau 0) uitstapt.

Het middel mist in zoverre dan ook feitelijke grondslag.

21. Met die vaststelling voor ogen, lijkt verzoekster bovendien ten onrechte aan de examencommissie te verwijten dat deze in antwoord op haar bezwaar met betrekking tot het ontbreken van een aanwijzing over de gelijkvloerse verdieping, op een algemene wijze heeft gewezen op de duidelijkheid van de vraagstelling. Er kan immers moeilijk worden ingezien welke bijkomende verduidelijkingen verzoekster nog vanwege de examencommissie mocht verwachten, nu de examenopgave zelf reeds een antwoord lijkt te geven op de vraag van verzoekster.

22. Voor zover verzoekster thans in haar middel laat gelden dat “er geen kansverdeling wordt opgegeven” en dat “verschillende veronderstellingen [kunnen] worden gemaakt” die tot “verschillende correcte antwoorden” leiden, moet worden opgemerkt dat zij daarover geen grief heeft aangevoerd in haar beroepschrift voor de examencommissie, zodat aan die commissie niet ten kwade lijkt te kunnen worden geduid dat zij daarvan in haar bestreden beslissing geen gewag heeft gemaakt.

De verwerende partij lijkt in haar nota in dit verband terecht op te werpen dat verzoekster deze grief, gelet op haar verplichting om eerst het administratief beroep uit te putten, niet voor het eerst voor de Raad van State kan aanvoeren.

Het middel is in zoverre niet ontvankelijk.

23. Het tweede middel is in zijn geheel genomen niet ernstig.

C. Derde middel

Uiteenzetting van het middel

24. Verzoekster voert in het derde middel de schending aan van artikel 20, § 3, van het besluit van de Vlaamse Regering van 2 februari 2001, als ook de schending van de algemene beginselen van behoorlijk bestuur, in het bijzonder het redelijkheids- en het gelijkheidsbeginsel.

Zij betoogt dat, zoals reeds is gebleken uit haar eerste middel, vraag 3 van het examenonderdeel ‘biologie’ onoplosbaar was voor kandidaten die juist waren afgestudeerd in een wetenschappelijke richting van het ASO en het beantwoorden van deze vraag een diepere wetenschappelijke achtergrond vergde. Dit heeft volgens verzoekster tot gevolg gehad dat een zeer groot, minstens voldoende representatief gedeelte van de kandidaten van het toelatingsexamen deze vraag niet kon oplossen zonder te gokken. Verzoekster stelt dat er dan ook een manifest slechte itemrespons moet zijn en dat dit zal blijken uit het door de verwerende partij over te leggen resultatenoverzicht. Volgens haar had de examencommissie de voormelde vraag dienvolgens met toepassing van artikel 20, § 3, van het besluit van de Vlaamse Regering van 2 februari 2001 moeten schrappen.

Hetzelfde geldt volgens verzoekster voor vraag 4 van het examenonderdeel ‘wiskunde’, waarvan reeds is gebleken uit haar tweede middel dat de opgave van deze vraag onvolledig was en de vraag derhalve onoplosbaar was.

Beoordeling

25. Artikel 20, § 3, van het besluit van de Vlaamse Regering van 2 februari 2001 luidt als volgt:

“De examencommissie kan na itemanalyse en bij een manifest slechte item-response besluiten tot het verwijderen van de positieve en negatieve punten van dit item in de scores van alle kandidaten.”

26. Het middel gaat op het eerste gezicht uit van de premisse dat vraag 3 van het onderdeel ‘biologie’ en vraag 4 van het onderdeel ‘wiskunde’ van het examengedeelte ‘kennis en inzicht in de wetenschappen’ van het toelatings-examen voor de opleidingen van arts en tandarts van 25 augustus 2015 een “manifest slechte itemresponse” hebben opgeleverd.

Daargelaten of uit de bepaling van artikel 20, § 3, van het besluit van de Vlaamse Regering van 2 februari 2001 volgt dat een vraag waarvoor een “manifest slechte itemresponse” wordt opgetekend, de examencommissie verplicht tot een schrapping van die vraag en tot het verwijderen van de positieve en negatieve punten van dit item uit de scores van alle kandidaten, lijkt in dit geval die premisse hoe dan ook niet aan de orde te zijn.

De verwerende partij heeft in het neergelegde administratief dossier het verslag opgenomen van de deliberatievergadering van de examencommissie van 28 augustus 2015. Daaruit blijkt op het eerste gezicht niet dat de itemanalyse van de door verzoekster ter discussie gestelde vragen – vraag 3 ‘biologie’ en vraag 4 ‘wiskunde’ – een manifest slechte itemrespons aan het licht heeft gebracht. Alleszins toont verzoekster niet aan dat de examencommissie de grenzen van de redelijkheid heeft overschreden door de twee voormelde vragen niet te beschouwen als vragen met een “manifest slechte itemresponse” zoals bedoeld in artikel 20, § 3, van het besluit van de Vlaamse Regering van 2 februari 2001.

Voor zover verzoekster ter staving van het middel verwijst naar hetgeen zij in haar eerste en tweede middel met betrekking tot de twee voormelde vragen heeft aangevoerd, kan alleen maar worden vastgesteld dat zij dit tevergeefs doet, aangezien geen van beide middelen hiervóór ernstig is bevonden.

27. Het derde middel is evenmin ernstig.

VIII. Slotsom

28. Bij gebrek aan een ernstig middel is alvast niet voldaan aan één van de voorwaarden gesteld in artikel 17, §§ 1 en 4, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, die cumulatief vervuld moeten zijn wil een vordering tot schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid worden toegewezen.

BESLISSING

1. De Raad van State verwierpt de vordering.

2. De verzoekende partij wordt verwezen in de kosten van de vordering tot schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid, begroot op een rolrecht van 200 euro en een rechtsplegingsvergoeding van 700 euro, die verschuldigd is aan de verwerende partij.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 26 oktober 2015, door de Raad van State, IXe kamer, samengesteld uit:

Bert Thys,	staatsraad, waarnemend voorzitter,
bijgestaan door	
Vera Wauters,	griffier.

De griffier

De voorzitter

Vera Wauters

Bert Thys